

HEMATOLOGIE PRO EMBRYOLOGY - monoklonální gamapatie

Martin Štork
IHOK FN Brno

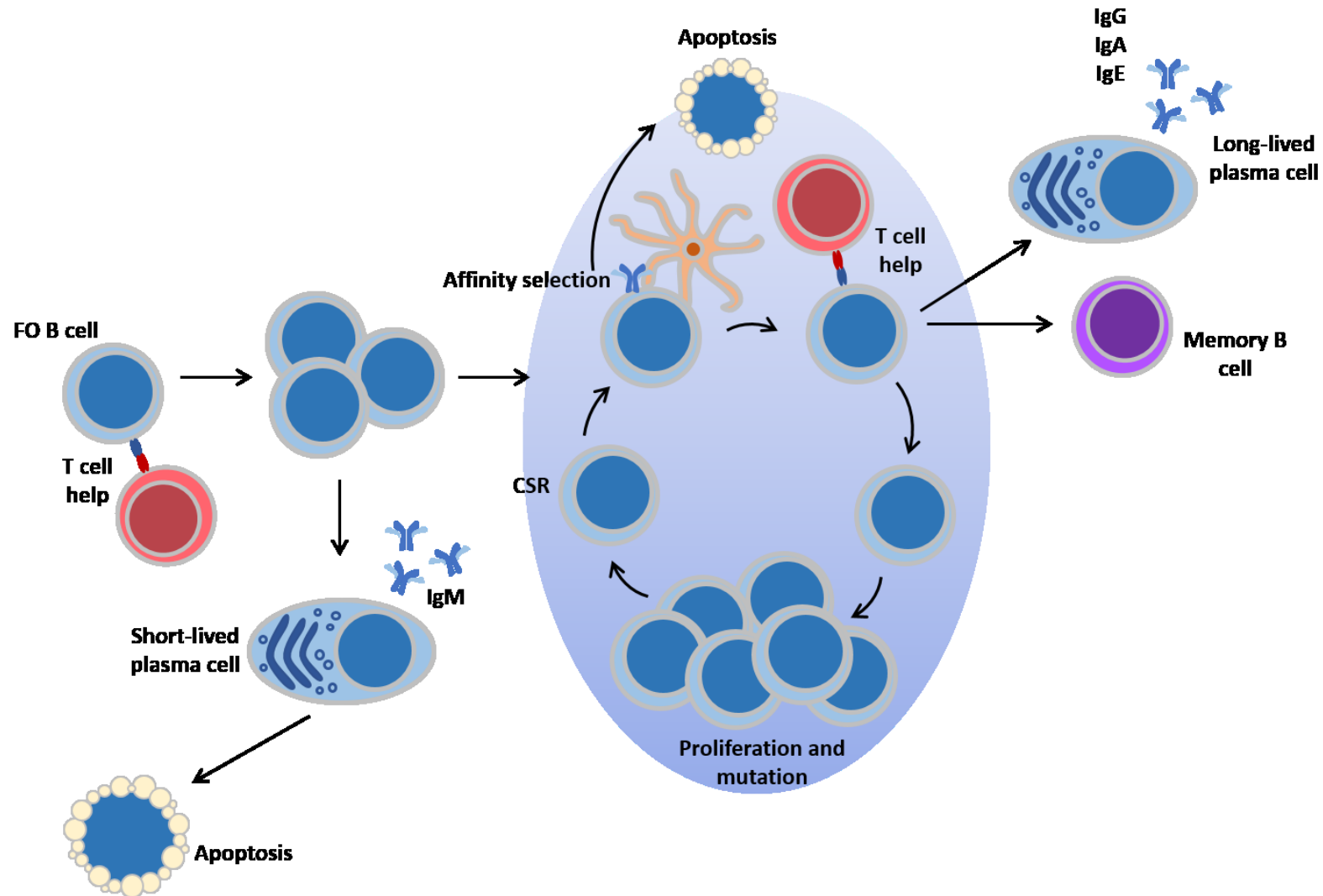
<i>Monoclonal gammopathies</i>	
Cold agglutinin disease	<i>Not previously included</i>
IgM monodonal gammopathy of undetermined significance	(Same)
Non-IgM monoclonal gammopathy of undetermined significance	(Same)
Monoclonal gammopathy of renal significance	<i>Not previously included</i>
<i>Diseases with monoclonal immunoglobulin deposition</i>	
Immunoglobulin-related (AL) amyloidosis	Primary amyloidosis
Monoclonal immunoglobulin deposition disease	Light chain and heavy chain deposition disease
<i>Heavy chain diseases</i>	
Mu heavy chain disease	(Same)
Gamma heavy chain disease	(Same)
Alpha heavy chain disease	(Same)
<i>Plasma cell neoplasms</i>	
Plasmacytoma	(Same)
Plasma cell myeloma	(Same)
Plasma cell neoplasms with associated paraneoplastic syndrome -POEMS syndrome -TEMPI syndrome -AESOP syndrome	(Same) Except AESOP syndrome <i>not previously included</i>

Lymphoplasmacytic lymphoma
Waldenström macroglobulinemia
Immunoglobulin M (IgM) monoclonal gammopathy of undetermined significance (MGUS)
IgM MGUS, plasma cell type*
IgM MGUS, not otherwise specified (NOS)*
Primary cold agglutinin disease*
Heavy chain diseases
Mu heavy chain disease
Gamma heavy chain disease
Alpha heavy chain disease
Plasma cell neoplasms
Non-IgM MGUS
Multiple myeloma (plasma cell myeloma)*
Multiple myeloma, NOS
Multiple myeloma with recurrent genetic abnormality
Multiple myeloma with *CCND* family translocation
Multiple myeloma with *MAF* family translocation
Multiple myeloma with *NSD2* translocation
Multiple myeloma with hyperdiploidy
Solitary plasmacytoma of bone
Extraosseous plasmacytoma
Monoclonal Ig deposition diseases
Ig light chain amyloidosis (AL)*
Localized AL amyloidosis*
Light chain and heavy chain deposition disease

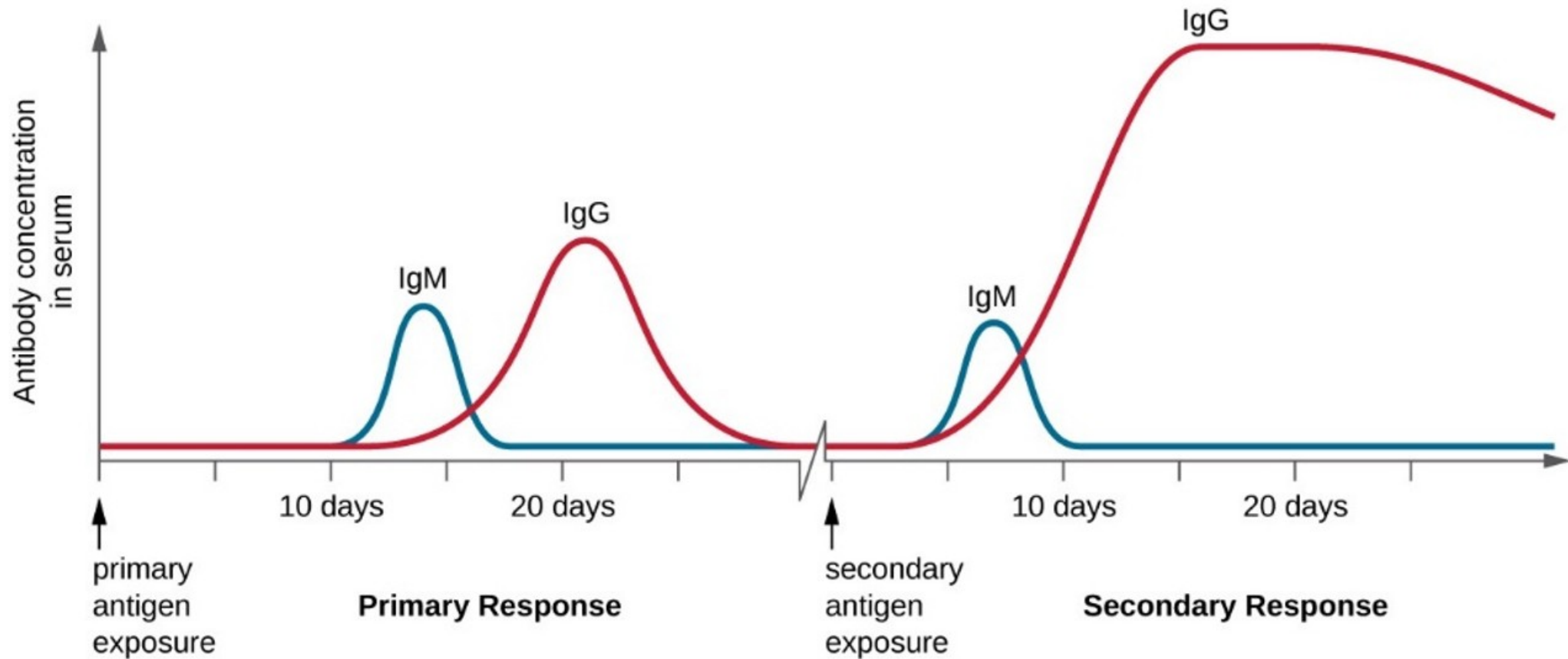
Monoklonální gamapatie

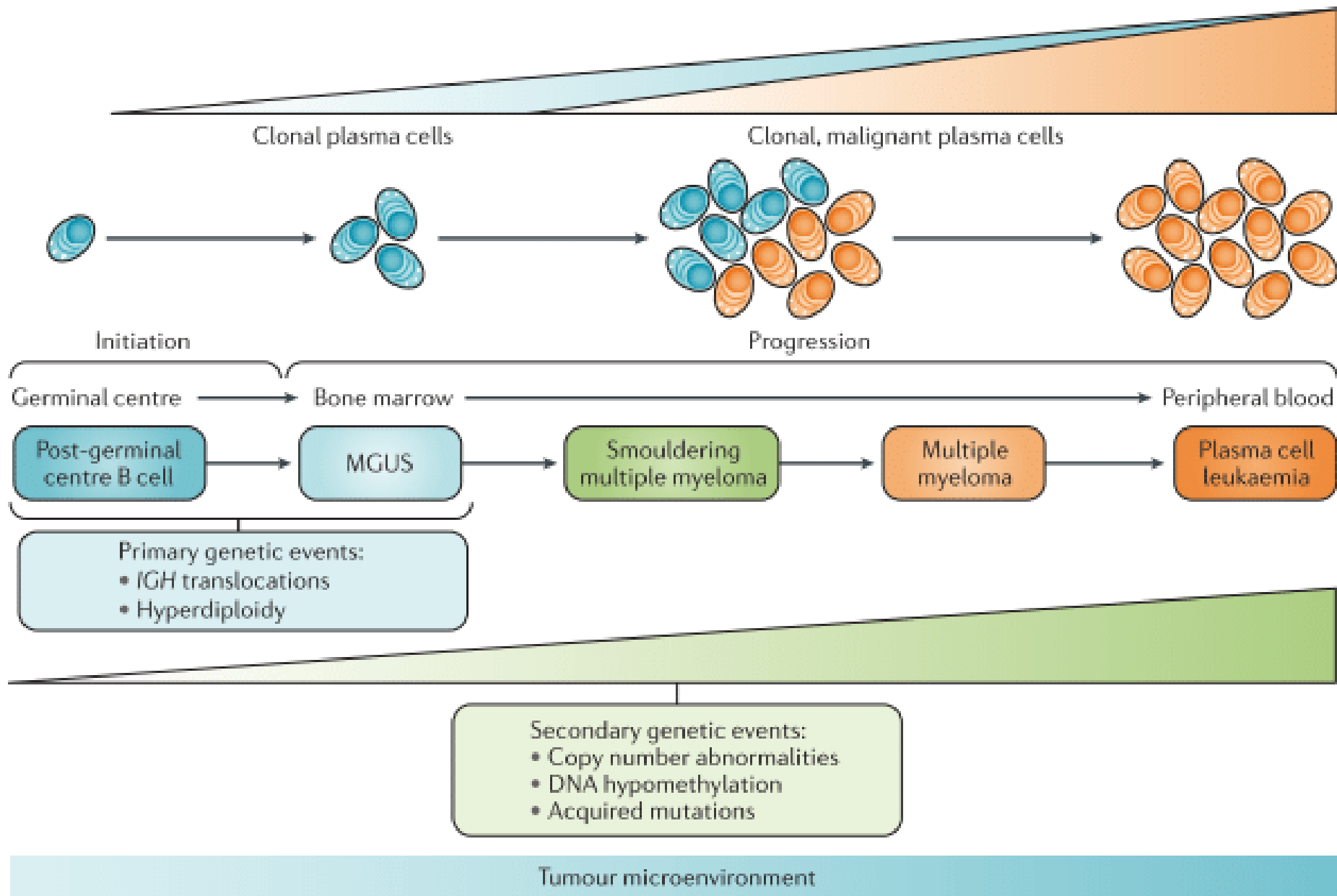
...aneb nic není tak složité, jak se zdá.

Fyziologie imunitní reakce – humorální specifická imunita

Fyziologie imunitní reakce – humorální specifická imunita

Monoklonální gamapatie

Klonální („nádorová“) onemocnění

Onemocnění staršího věku

Častěji muži

Rozdílná prevalence v rámci lidských ras

- Afroameričané > Kavkazská rasa > Asiaté

Nejasná dědičnost

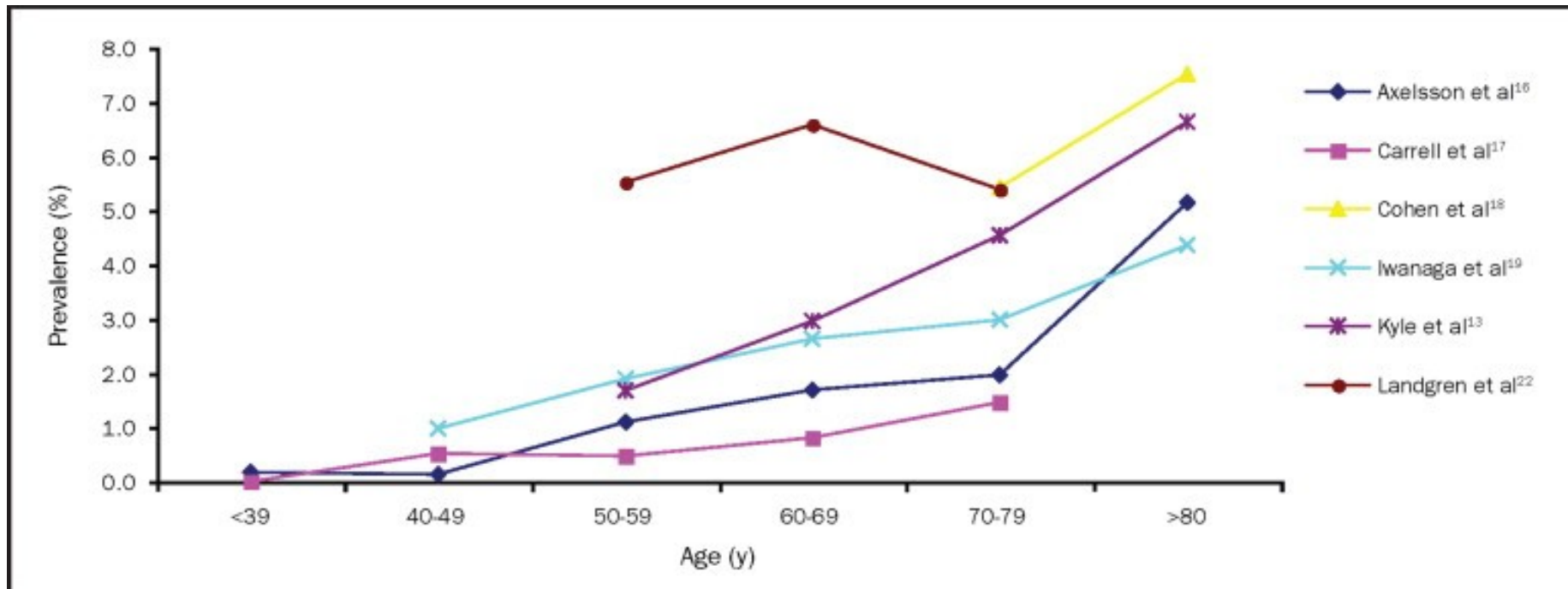
Nejasné rizikové faktory

- Chemikálie, radiace
- Benigní varianty – raritně po virových onemocněních (CMV, EBV), borelioze, atd. – tranzitorní výskyt

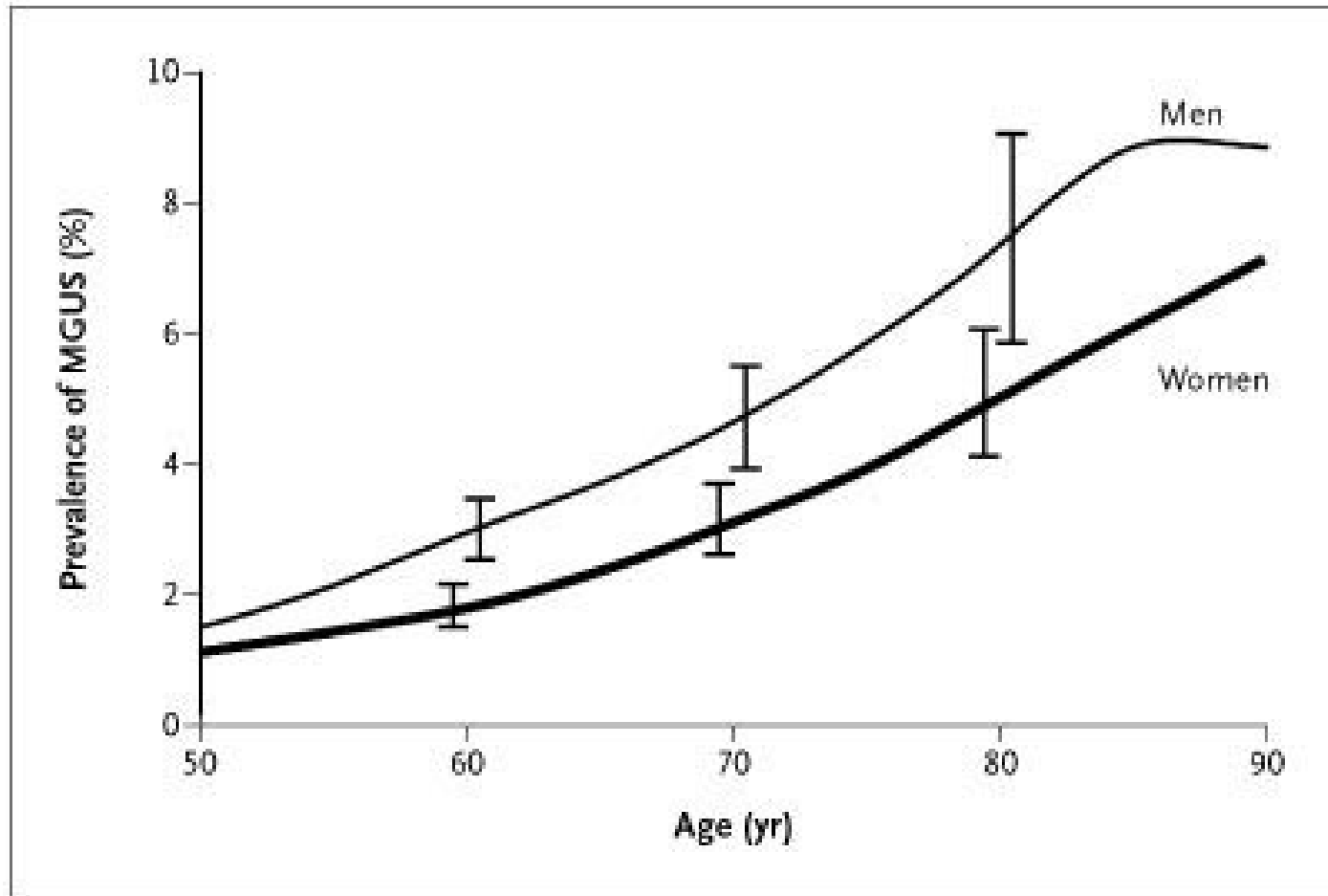

Monoklonální gamapatie nejasného významu (MGUS)

- Benigní klonální „onemocnění“
- Typy – IgG, IgA, IgM, IgD, FLC
- Prevalence

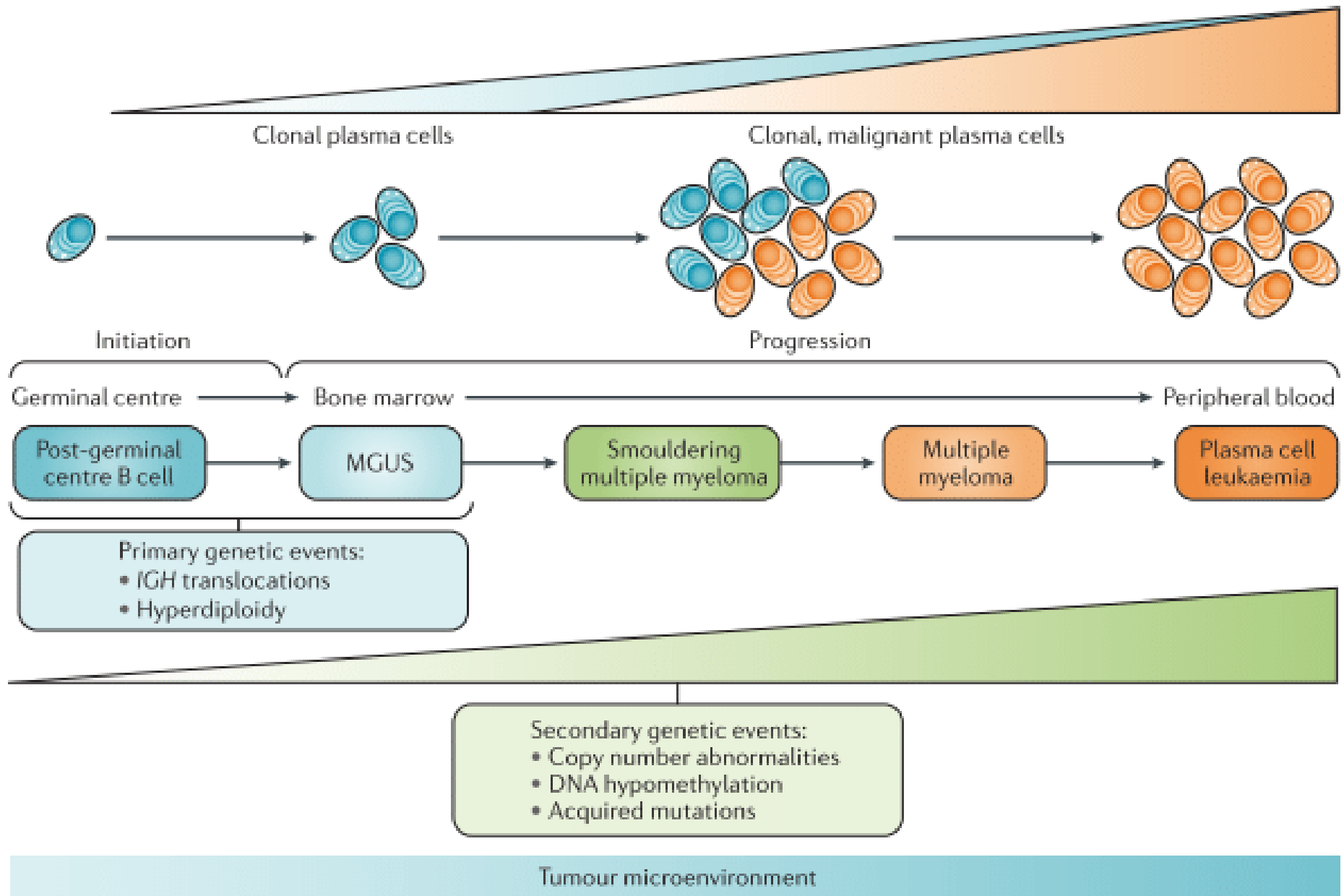
Monoklonální gamapatie nejasného významu (MGUS)

Monoklonální gamapatie nejasného významu (MGUS)

A. Risk Factors: M-protein > 1.5 g/dL, Non-IgG MGUS, FLC Ratio < 0.26 or > 1.65⁶⁰

Number of Risk Factors	Number of Patients (%)	20-Year Progression	Annual Risk
0	449 (38)	5%	0.2%
1	420 (37)	21%	1%
2	226 (20)	37%	1.7%
3	53 (5)	58%	3%
Total	1148 (100)	20%	NA

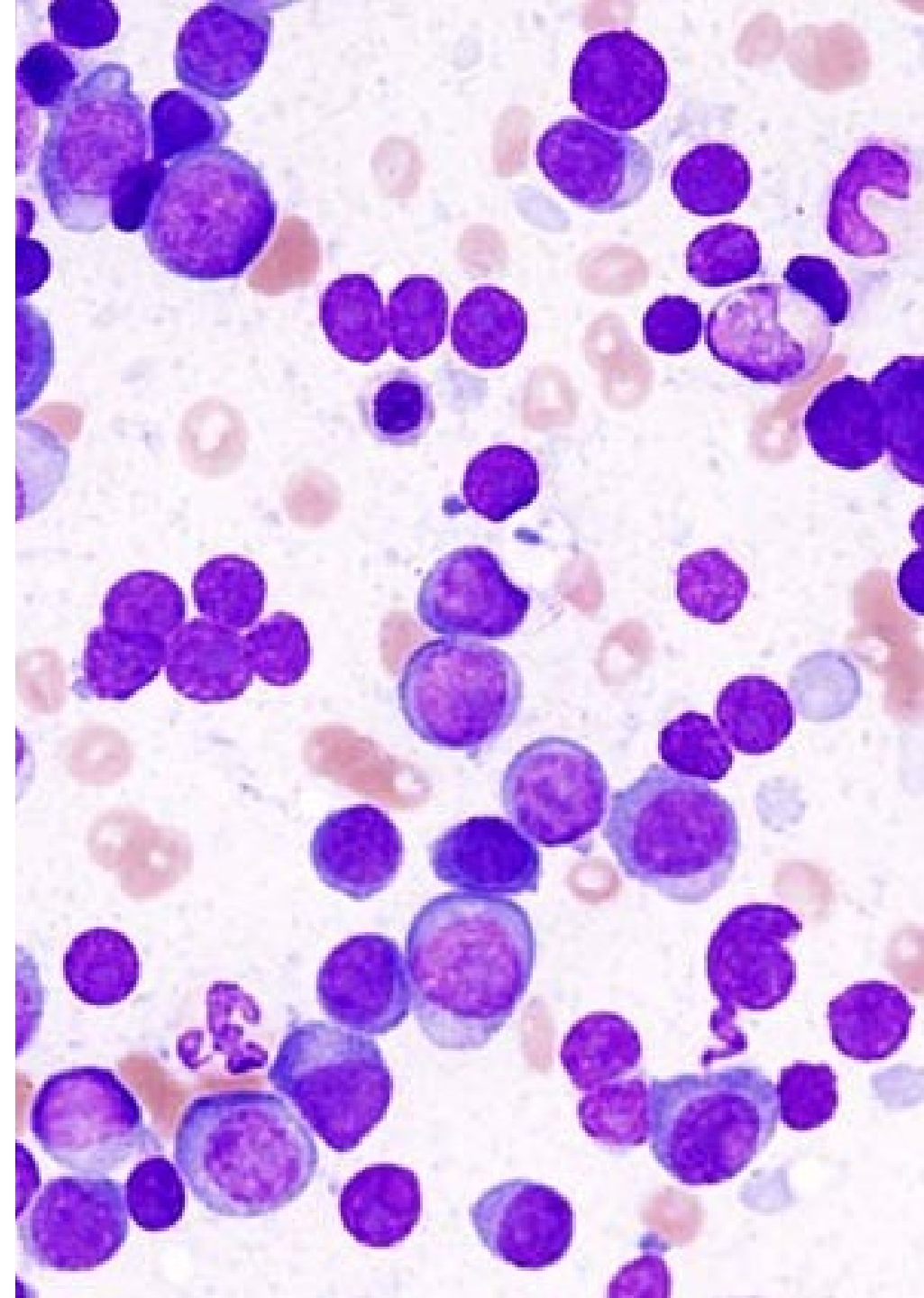

Mnohočetný myelom

- **Maligní krevní onemocnění**
- Poškozuje organismus pacienta / hrozí bezprostřední poškození
- Incidence 5/100 000 obyvatel/rok
- Medián při dg. – 65 let
- Mladší 40 let – 1% pacientů

Mnohočetný myelom

- **Asymptomatický mnohočetný myelom**
  - > 10 % klonálních plazmatických buněk **BEZ** poškození pacienta
- **Symptomatický mnohočetný myelom**
  - > 10 % klonálních plazmatických buněk **a současně** poškození pacienta/hrozící poškození pacienta

Slim CRAB

Criterion	Definition
S ixty percent	Plasma cell infiltration in bone marrow
Li ght chains	Quotient involved: uninvolved > 100
M RI	> focal bone lesion
C alcium	Hypercalcemia > 2.75 mmol/l or > 0.25 mmol/l above ULN
R enal insufficiency	Creatinine > 173 μ mol/l or CCl < 40 ml/min
A nemia	Hb < 100.0 g/dl or > 20 g/dl below LLN
B one lesions	$\geq$ 1 osteolysis on skeletal radiography, CT or PET/CT

Mnohočetný myelom - patofyziologie

Kostní postižení

Renální postižení

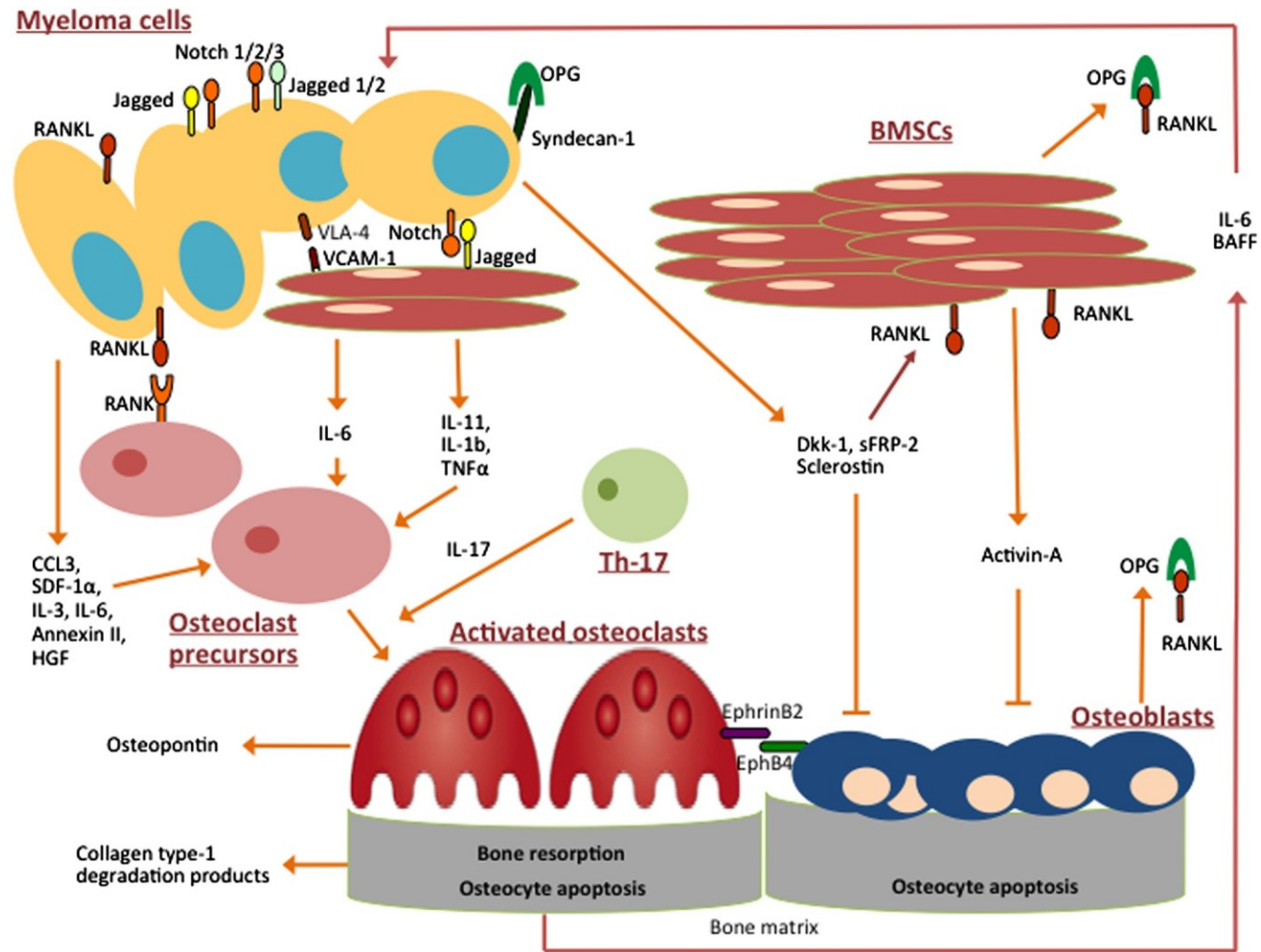
Anemie

Hyperviskozita

Extraoseální projevy

Kostní postižení

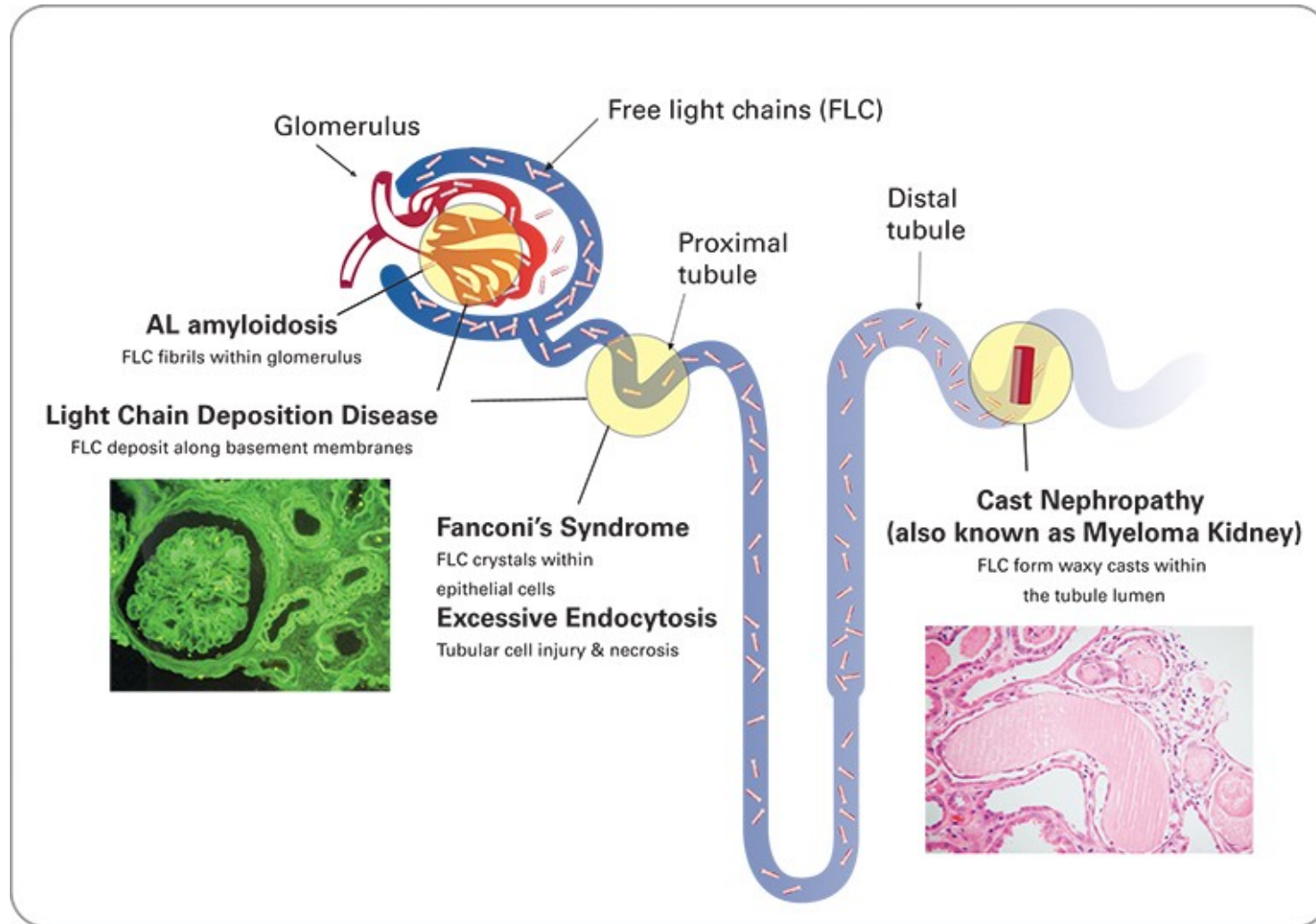

Terpos E, et al 2018

MRI

Renální poškození

Anemie a hyperviskozita

- Anemie – Hb muže 135–175 g/l a u ženy 120–165 g/l
- Anemie – u mnohočetného myelomu Hb <100g/l nebo <20g/l od limitu
- Hyperviskozní syndrom

Extraoseální ložiska mnohočetného myelom

- Paramedulární
- Extramedulární

Klinická vyšetření u nově diagnostikovaného mnohočetného myelomu

NOVĚ DIAGNOSTIKOVANÝ PACIENT

KONZILIÁRNÍ VYŠETŘENÍ

KOSTNÍ DŘEŇ

PERIFERNÍ KREV

MOČ

ZOBRAZOVACÍ VYŠETŘENÍ

CYTOLOGIE

FLOWCYTOMETRIE

STOMATOLOGIE

WB MRI

ORTOPEDIE

LD-CT

ÚRAZ.CHIR

PET/CT

NUTRICE

FISH

MACS*

BIOBANKING

KARYOTYP

NGS

KREVNÍ OBRAZ

KOAGULACE

SEROLOGIE

BIOCHEMIE

CIRKULUJÍCÍ PLAZMOCYTY

IMUNOHEMATOLOGIE

iFIX, FLC

* MACS= magnetic-activated cell sorting

Léčba mnohočetného o myelomu

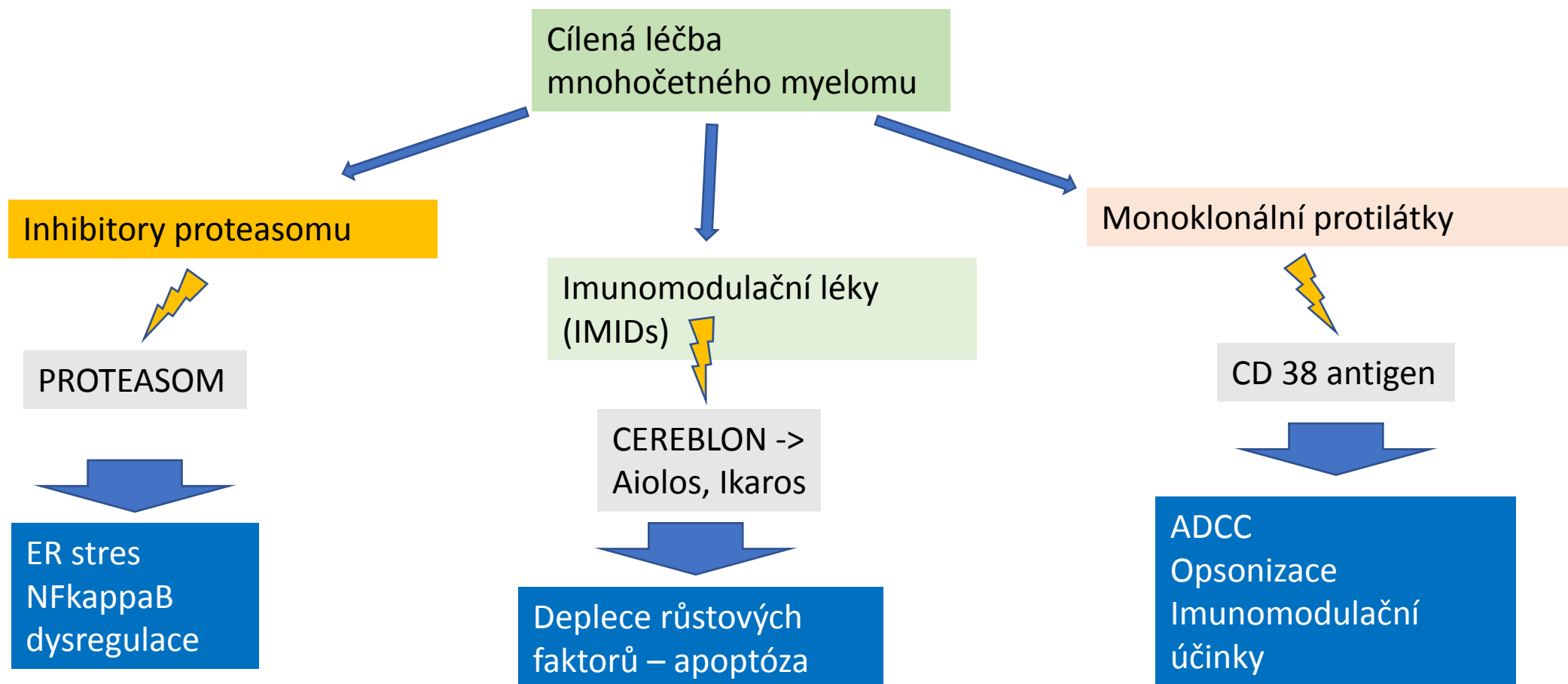
Systemová léčba

- Cílená léčba
- Kortikosteroidy
- Cytostatika

Radioterapie

Podpůrná léčba

Léčba mnohočetného myelomu

Příběh IMIDů v léčbě mnohočetného myelomu

- Contergan (Thalidomid)
- 1955-1956 klinická studie (300 lidí)
- 1957-1961 – volně prodejný (100mg 1x denně)
- 1. informace o NU – polyneuropatie
- Zvýšený výskyt malformací končetin a ostatních VVV u nově narozených dětí

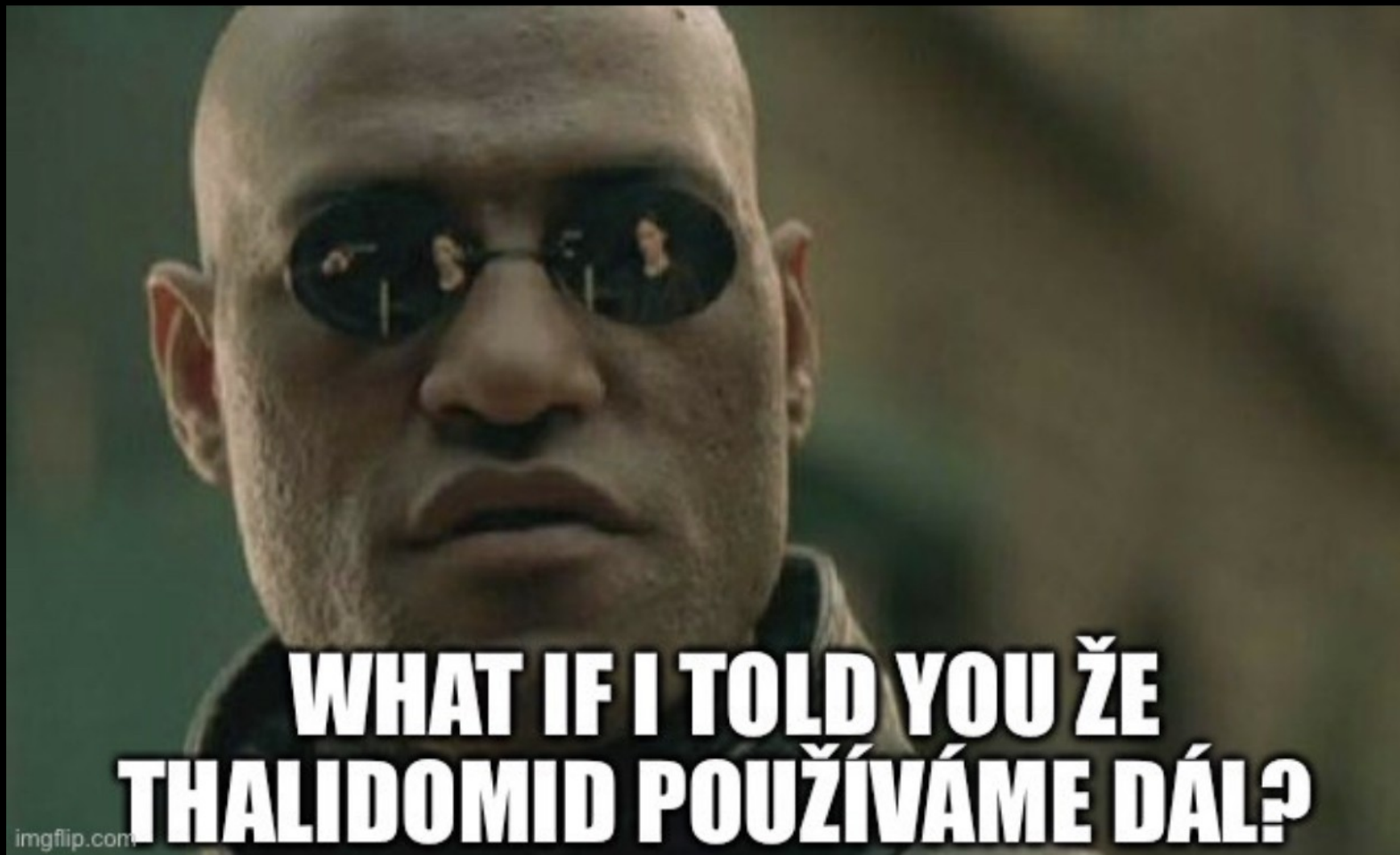

Příběh IMiDů v léčbě mnohočetného myelomu

Příběh IMiDů v léčbě mnohočetného myelomu

- Narodilo se celkem 10 000 (!!!) dětí s VVV
- 40% z nich zemřelo během 1. roku života (!!!)
- ...
- 1961 stažen z trhu + soudní proces
- 1970 mimosoudní vyrovnání (51M Euro)

- 2012 – Oficiální omluva výrobce obětem (!!!)

Příběh
ne...

Meme by: jak_utopit_doktoru_mrackovou

Příběh IMiDů v léčbě mnohočetného myelomu

- Po ukončení použití u těhotných žen – intenzivní výzkum účinku
- Anti-inflamatorní a anti-angiogenní účinky
- Léčba erythema nodosum leprosum (1965)
  - Imunologická komplikace lepry – zánětlivé postižení různých částí těla
- Léčba *graft-versus-host disease* (1988)
- První zprávy o efektivitě u mnohočetného myelomu (2000)
- První analoga v klinickém testování - Lenalidomid (2002)

Systemová léčba mnohočetného o myelomu

Pacienti do 65 let

- Využití autologní transplantace krevetvorné tkáně

Pacienti nad 65 let

- Šetrné režimy pro křehké pacienty

Léčba relabovaného onemocnění

- Nutnost zohlednění předchozí léčby
- Chronické nádorové onemocnění

Prognóza mnohočetného o myelomu

Dříve považován za nevléčitelné onemocnění

Je velmi heterogenní onemocnění, heterogenní individuální průběh

---

Velmi dynamický rozvoj léčebných možností

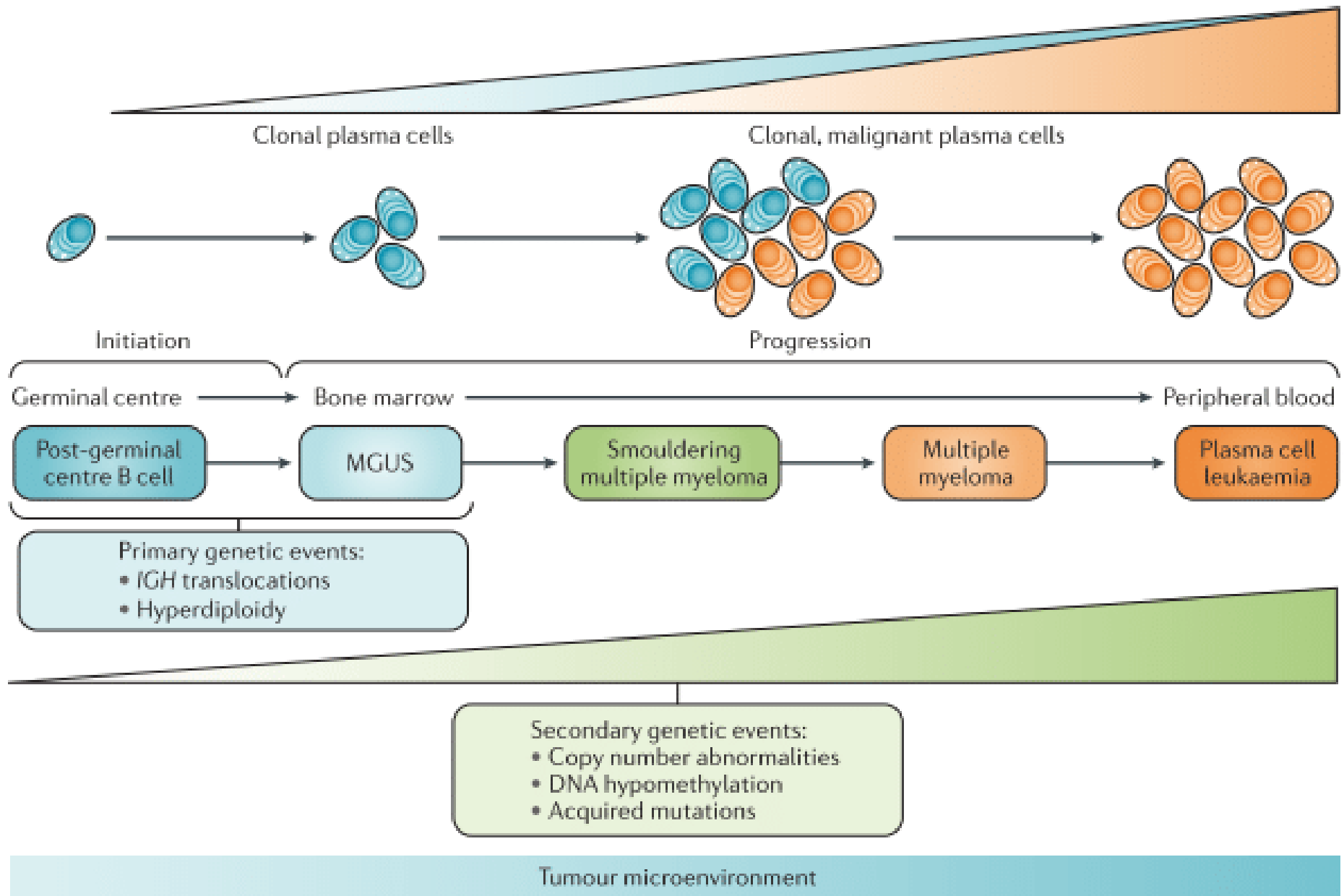
Velmi složité určit prognózu (v měsících či letech) na začátku onemocnění

Mladí nemocní – cca 10-12 let

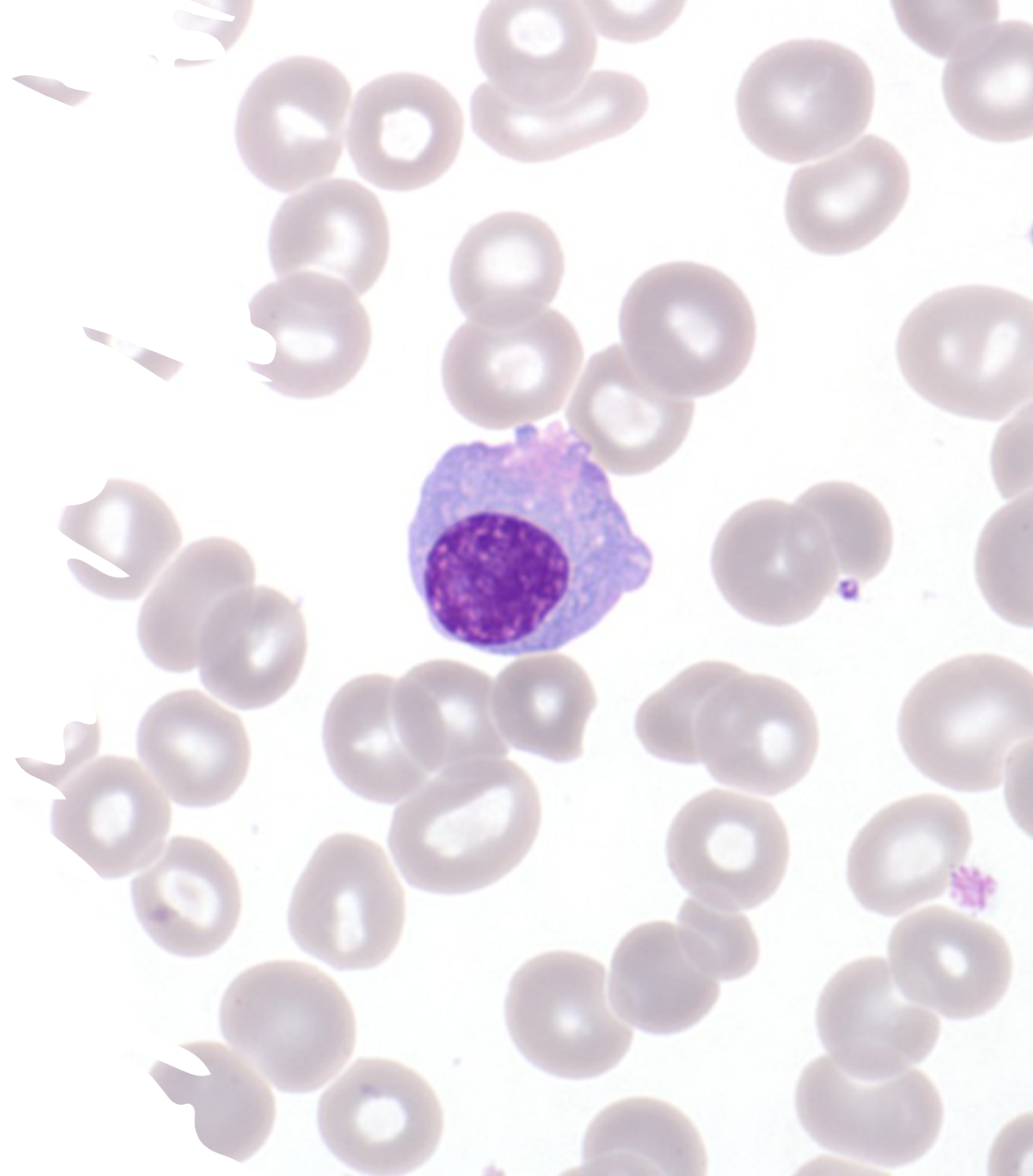

Starší nemocní – cca 5-8 let

Plasmocelulární leukemie

- Extrémně vzácná jednotka
- 2:10 000 000/rok
- Nová dg. kritéria (>5% cirkulujících plazmatických buněk)
- Agresivní chování, špatná prognosa

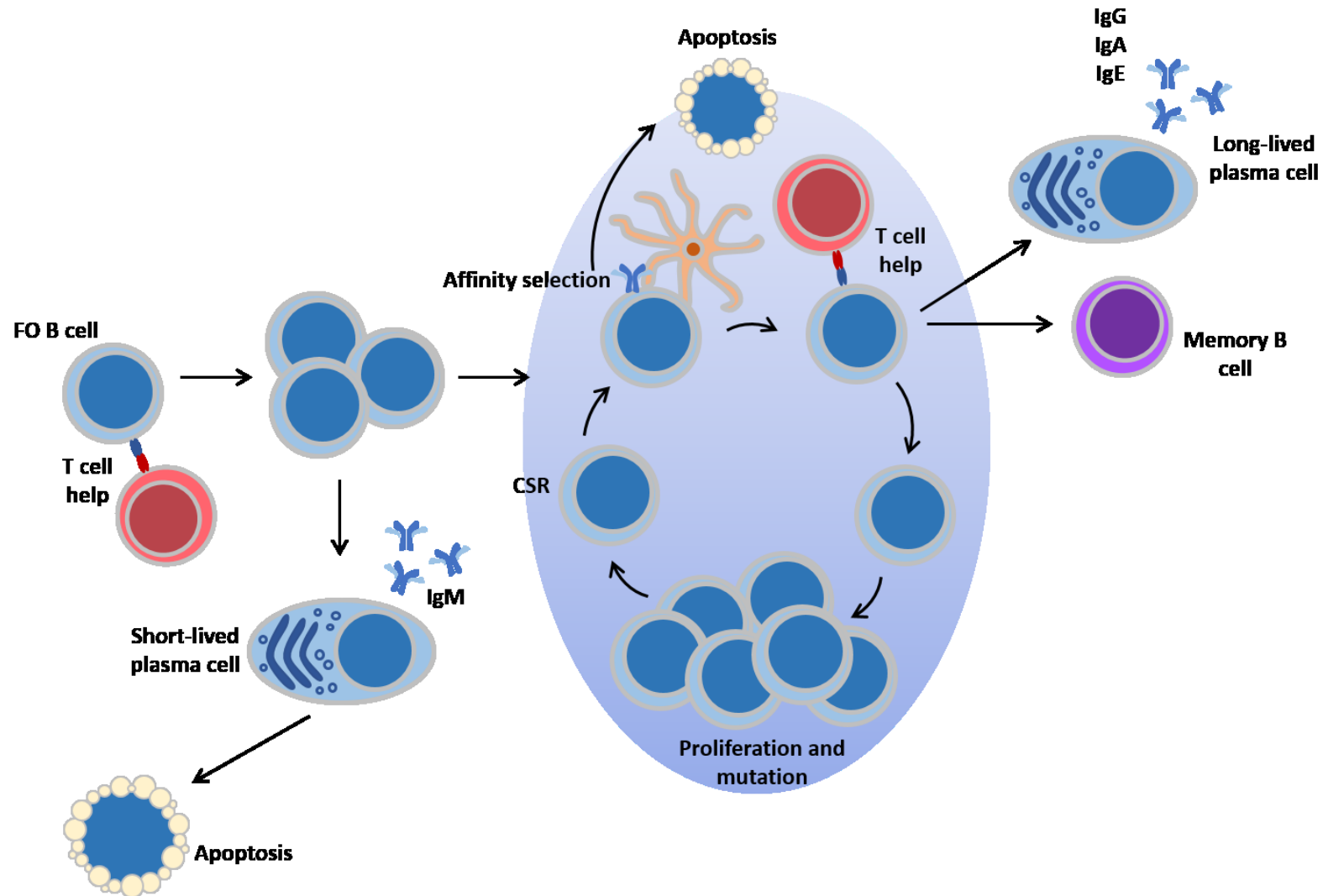

Extramedulární progrese mnohočetného myelomu

- Jedna z terminálních forem mnohočetného myelomu
- Extrémně špatná prognóza
- OS – 4-6 měsíců

IgM gamapatie

Waldenströmova choroba

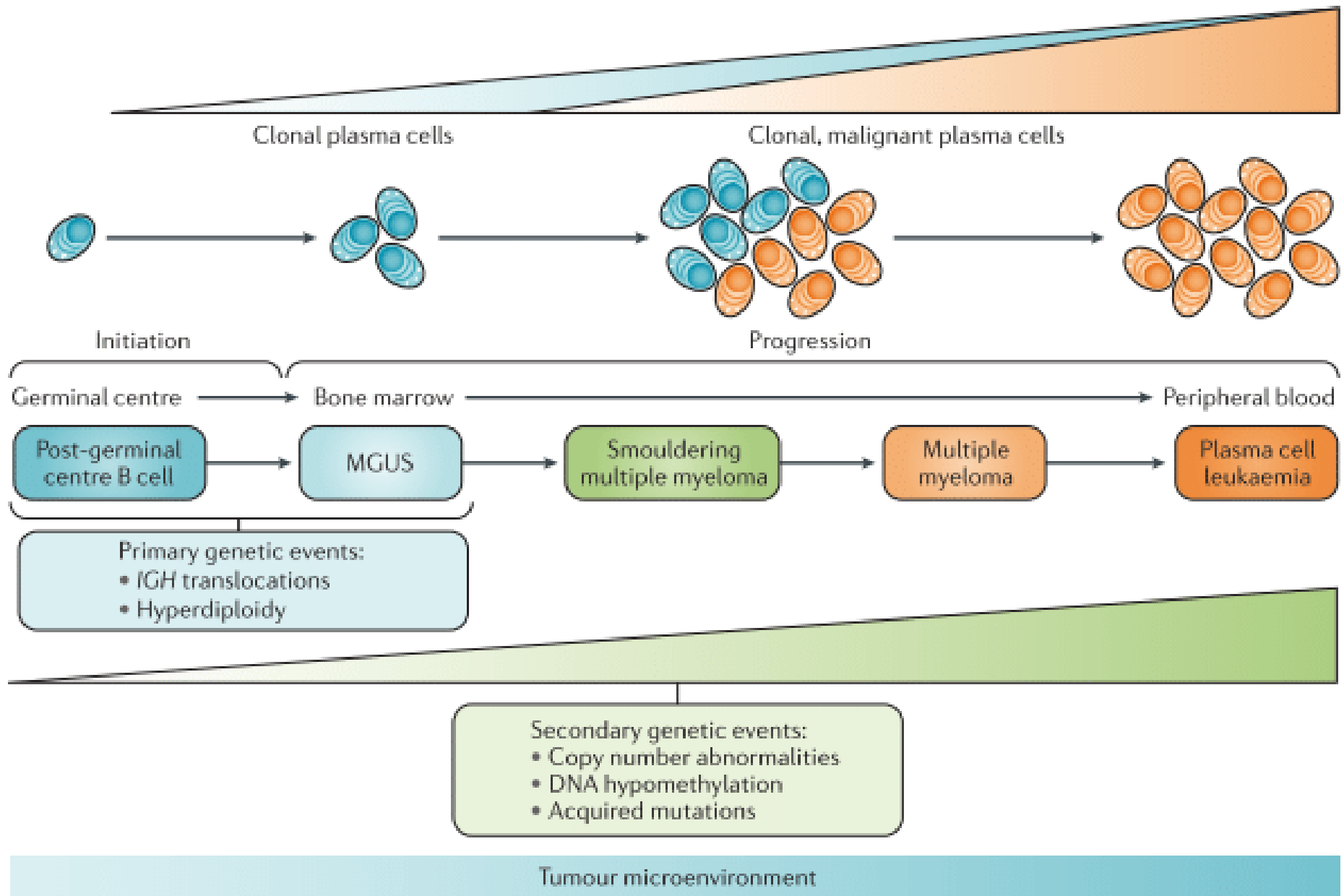
Vzácné maligní indolentní onemocnění

Incidence 4/1 000 000 obvytel/rok

Infiltrace kostní dřeně/uzlin lymfoplazmocytními lymfocyty + monoklonální IgM

Anemie, bulky lymfadenopatie, B-symptomy

Hyperviskozita

AL amyloidosa

- Amyloidosy – skupina nesourodých onemocnění (AA, AL, AT, apoA1, ...)
- Ukládání amyloidu (proteinová hmota uspořádaného charakteru) do různých tkání
- AL typ – nejčastější – ukládání lehkých řetězců imunoglobulinů (FLC)
- Incidence 4/1 000 000/rok
- Orgánové postižení – nefrotický syndrom, srdeční selhání, neuropatie, krvácivé komplikace
- Léčba – podobná jako mnohočetný myelom

Závěr monoklonální gamapatie

- V praxi embryologa se s nimi asi nesečkáte
- Heterogenní skupina onemocnění
- Nejasná onkogeneze
- Nejčastější – MGUS
- Obrovský rozvoj poznání -> zlepšení prognózy

Díky za pozornost